

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander RuttKay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliáčik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2008
Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Spätmittelalter, Neuzeit. Siedlung, Dorfwüstung Stará Ves, Teiche. Rettungsgrabung.

KRAVSKO (OKR. ZNOJMO)

Kaple Panny Marie Pomocnice. Novověk. Kaple. Záchraný výzkum.

Archeologický dohled v prostoru kaple Panny Marie Pomocnice v Kravsku byl vyvolán stavebními pracemi souvisejícími s odvlhčením objektu. Výkopové práce byly realizovány podél západní obvodové stěny kaple. Vlastní výkop dosahoval šířky cca 0,60–0,70 m a hloubky 0,60 m.

Samotná kaple Panny Marie Pomocné je jednofázovou stavbou, vybudovanou z lomového kamene s příměsí cihel. Ty jsou také použity na vyzdění jednotlivých architektonických prvků. Ve sledovaném výkopu bylo zachyceno geologické podloží, tvořené v tomto prostoru navětralým skalním masivem s jílovitou složkou. Na ně nasedala téměř 20 cm mocná kulturní vrstva, vznikající podle nalezeného keramického materiálu v průběhu 18.–19. století. Stratigraficky nejvýše se nachází recentní asfaltový povrch vozovky.

Petr Holub

Literatura

Holub, P. 2007: Kravsko, kaple Panny Marie Pomocné. Nálezová zpráva č. j. 56/07 uložená v archivu společnosti Archaia Brno, o. p. s.

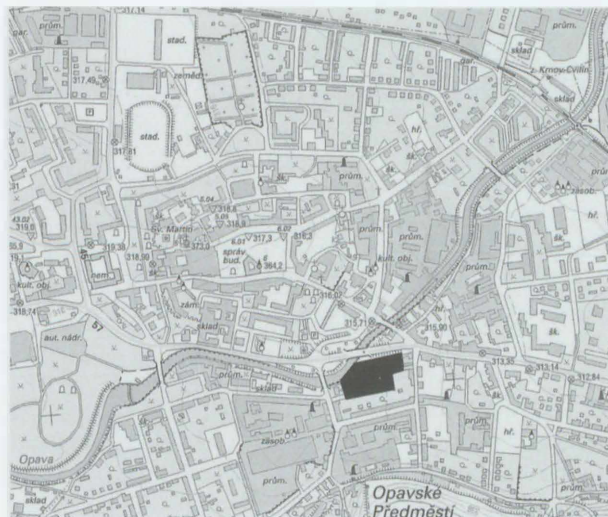
Resumé

Kravsko (Bez. Znojmo). Kapelle Panny Marie Pomocnice. Neuzeit. Kapelle. Rettungsgrabung.

KRNOV (K. Ú KRNOV, OKR. OPAVA)

Opavská ulice, p. č.: 528, 572/2, 564/2, 572/4, 570, 569, 572/3, 566/2, 566/3, 566/1, 568, 576, 575, 572/1, 527, 565, 580, 584/2, 2846/5. Novověk. Město. Záchraný výzkum.

V souvislosti se stavební akcí Novostavba obchodního centra Krnov uskutečnila společnost Archaia Olomouc, o. p. s., záchraný archeologický výzkum v době od 12. listopadu do 12. prosince roku 2007. Výzkum byl prováděn formou odborného dohledu nad výkopovými pracemi, v případě odkryvu pozitivních nálezových situací formou jejich dokumentace a exkavace. Zkoumaná lokalita je situovaná jižně od historického centra města v poloze Opavského předměstí na říční terase řeky Opavy (obr. 64). Na lokalitě se našlo několik objektů datovaných do vrcholného středověku a novověku. Plocha byla v minulosti značně zemědělsky rekultivovaná, což ze značné části porušilo původní stratigrafii. Převážně se jednalo o navážky, které místy nasedaly na málo mocný horizont původního terénu. Navážky nasedaly na šterky říční terasy řeky Opavy. V JV části plochy jsme odkryli valounovou

Obr. 64: Krnov. Mapa s vyznačenou zkoumanou plochou. *Abb. 64: Krnov. Karte mit der eingetragenen Grabungsfläche.*

Obr. 65: Krnov. Foto valounové dlažby. *Abb. 65: Krnov. Photo des hehlingen Pflasters.*

dlažbu z 19.–20. století (obr. 65). Pod valounovou dlažbou jsme prozkoumali novověký kruhový objekt, na jehož dně byla uložena nádoba. Výplň objektu tvořil šterk.

Michal Cheben, Martin Moník, Michal Zezula

Resumé

Krnov, Opavská Gasse. Neuzeit. Stadt Rettungsgrabung.

KŘENOVICE (OKR. PŘEROV)

„Padělky od Dřínového“ (Křenovice 3). Raný středověk, vrcholný středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Po skrývce ornice v souvislosti s budováním dálnice D1 jižně od Křenovic bylo přikročeno k záchranému výzkumu pravěkého a raně středověkého sídliště. Zkoumaná plocha budoucí dálnice se nacházela na mírném svahu nevysokého návrší (podrobněji viz kap. Doba bronzová).

Skupina sídlištních objektů lemovala pravděpodobnou inundační hranici Křenovického potoka (skrývka odhalila i náplavové uloženiny nivy, obsahovaly však pouze ojedinelé keramické fragmenty a mazanici). Objekty v této skupině byly interpretovány jako vakovité zásobnice (č. 8, 11, 19), dále byly zachyceny mělké objekty (10, 12, 20, 21), hlubší vanovitý objekt (č. 9) a žlábký (č. 3 a 7). Zásobnice č. 8 a 19 dosahovaly hloubky 196 a 245 cm. Pouze část z nich obsahovala keramické zlomky hrnců s vlnicemi, umožňující zařadit jmenované (vakovité zásobní) jámy do období raného středověku, přesněji do střední doby hradištní (obj. č. 8, 9 a 11). Mimo keramiku se v nich podařilo nalézt nepatrné množství mazanice a zvířecích kostí a větší množství kamene. Některé kameny bylo možno považovat za brusné podložky, některé byly opálené. I když pouze část objektů v pásu podél potoka byla datovatelná pomocí keramiky, lze s jistou pravděpodobností stejně zařadit i zbylé objekty, právě podle obsahu kamene stejné suroviny, stavu jeho zachování a stop použití. Rovněž uloženiny se jeví ve většině případů spíše jako ulehlé (oproti středně ulehlým u výše položených objektů věteřovské skupiny).

Zcela mimo obě zmíněné skupiny řadíme liniové těleso (obj. 1) mísového řezu, které protínalo horní část plochy a které bylo vyhodnoceno jako úvoz zaniklé komunikace. Z položených sond bylo získáno nepatrné množství pravěké a středověké keramiky.

Miroslav Daňhel, Arkadiusz Tajer

Resumé

Křenovice (Bez. Přerov). „Padělky od Dřínového“ (Křenovice 3). Frühmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

KŘENOVICE (OKR. PŘEROV)

„Vinice“ (Křenovice 2). Doba hradištní, novověk. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Na podzim roku 2006 a následně během jara 2007 byl proveden záchraný archeologický výzkum na lokalitě Křenovice 2 v trati „Vinice“. Na polykulturní lokalitě bylo objeveno 450 objektů z různých období pravěku a raně

doby dějinné (viz kapitoly: Eneolit, Doba bronzová, Doba železná a novověk).

Z doby hradištní (?) byly na zkoumané ploše odkryty jen dva lidské pohřby (hrob č. 2 a 3), uložené v hrobových jamách, a to v západní části lokality. Kvůli nevelké hloubce, do níž byly hroby zapuštěny, se z jam dochovaly jen jejich spodní části a v nich fragmentárně zachované lidské kostry. Oba hroby byly orientované podle osy V–Z, přičemž mrtví byli uloženi hlavami k Z.

Hrob č. 2 měl pravidelnou oválnou, ve V části obdélnou jámu o rozměrech 1,50 × 0,50 × 0,12 m. Z kostry se dochovala jen horní část trupu, horní končetiny a lebka, u které byla nalezena drobná náušnice z bronzového drátku. Podle dochovaných kostí lze předpokládat, že ostatky mrtvého byly uloženy v natažené poloze na levém boku, tváří k S. Z hrobu č. 3 se dochovala část hrobové jámy (1,20 × 0,44 × 0,05 m) a v ní jen dolní končetiny lidské kostry. Podle jejich polohy ležel mrtvý natažený na zádech, hlavou k Z. V hrobové jámě ani v jejím zásypu nebyly nalezeny milodary nebo jiné datující artefakty.

Nejbližší sídlištní nálezy z doby hradištní pocházejí z lokality Křenovice 3, která leží cca 1,2 km Z směrem. Poblíž hrobových celků byly nalezeny také dva žárové hroby, jeden ve zbytku popelnice a druhý v jámě. Vzhledem k nejisté dataci obou celků a k existenci bohatých sídlištních nálezů slezskoplatěnické fáze KLPP na lokalitě, není jejich kulturní zařazení zcela jisté.

Na ploše výzkumu byly zjištěny také pozůstatky střeleckého postu a na něj napojené příkopy z doby třicetileté leté války, které chránily v údolí ležící vojenský tábor císařských vojsk generála Gallase.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Křenovice (Bez. Přerov). „Vinice“ (Křenovice 2). Burgwallzeit, Neuzeit. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

LITOVEL (OKR. OLMOUC)

Jungmannova ulice, p. č. 193. Středověk, novověk. Město. Záchraný výzkum.

Lokalizace: Poloha lokality v ZM ČR 1 : 10 000, list 24-22-02, okolí bodu (mm od Z s. č. : mm od J s. č.): 91:309.

Výzkum proběhl v druhé polovině měsíce listopadu ve dvorním traktu parcely během stavby rodinného domu. V rámci výzkumu byly vyhloubeny dvě sondy o rozměrech 1 × 2 m, sonda S1/07 ve směru S–J a S od ní cca 2,5 m pak sonda S2/07 ve směru V–Z. Zvrstvení v obou sondách bylo téměř totožné. Pod recentními navážkami, místy mocnými až 0,5 m, se nacházelo souvrství novověkých vrstev o mocnosti 0,6 m s nálezy od 16. do 19. století. V jedné z vrstev z 19. století v sondě S1/07 bylo v druhotné poloze nalezeno značně zkorodované železné kopí s tulejí o délce 26 cm, rámcově datovatelné do 13.–15. století. Z vrstvy datované keramikou do 16. století pochází kostěný negativní vývrtek po výrobě kostěných